

**KULTURA I UMJETNOST
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2015. GODINI
CULTURE AND ART
IN THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA IN 2015**

U ovom saopćenju Federalni zavod za statistiku objavljuje podatke o kulturnim subjektima, aktivnostima, njihovim korisnicima i strukturi zaposlenih iz oblasti kulture.

Predstavljeni su prvi rezultati za sljedeće oblasti kulture:

muzeji, biblioteke, arhivi, galerije, orkestri, ansambli i horovi, festivali, pozorišta, centri za kulturu, kulturno-umjetnička društva, udruženja/udruge građana u oblasti kulture, zavodi za zaštitu kulturnog i prirodnog naslijeđa, mediji (TV i radio stanice), kina, proizvodnja, uvoz/izvoz i promet filmova.

Federacija Bosne i Hercegovine ima 23 muzeja, od čega 14 muzeja opće namjene i 9 specijaliziranih muzeja. U 23 muzeja zaposlenih je 192, od čega 100 žena. Ukupan broj muzejskih zbirki u muzejima opće namjene je 125, sa 1.658.811 predmeta. Najveći broj muzejskih zbirki u muzejima opće namjene predstavlja historijska (21 zbirki sa 424.971 predmeta) i arheološka muzejska građa sa 21 zbirki i 308.012 predmeta na nivou FBiH. Ukupan broj muzejskih zbirki u specijaliziranim muzejima je 159 zbirki sa 41.617 predmeta. Najveći broj muzejskih zbirki u specijaliziranim muzejima čini književno - izdavačka umjetnost sa 100 zbirki i 20.000 predmeta.

Broj galerija u 2015. godini u FBiH je 19, a broj izložbi 237, od čega 32 čine stalnu postavku, 179 višednevnu i 26 jednodnevnih. Najveći broj galerija je u Sarajevskom kantonu koji ima 9 galerija i 125 izložbi.

U 2015. godini bilo je 25 pozorišta u FBiH, od čega 6 profesionalnih, 14 amaterskih, 2 pozorišta za djecu i 3 pozorišta za mlade.

U FBiH, u 2015. godini bilo je 162 udruženja građana u oblasti kulture, sa ukupnim brojem članova 9.054, od toga 4.401 žena, ili 48,61%. Kulturni domen kojim se udruženja najviše bave je neformalno obrazovanje u umjetnosti i kulturi (89 udruženja).

This first release of the Institute for statistics of Federation BiH is a publication which presents data of cultural subjects, their activities, beneficiaries/customers and structure of their employees.

First results are presented for the following areas of culture:

museums, libraries, archives, galleries, orchestras, choirs and ensembles, festivals, theatres, cultural centres, cultural societies, association of citizens in the area of culture, cultural and natural heritage protection institutes, media (TV and RADIO stations), cinemas, production, import/export and distribution of films.

Federation of BiH has 23 museums, of which 14 are general purpose museums and 9 are specialized museums. In 23 museums there are 192 employees of which 100 are women. The total number of collections in general purpose museums is 125 collections with 1.658.811 number of artifacts. The largest number of museum collections in general purpose museums is historical museum collection (21 collections with 424.971 artifacts) and archeological museum collection with 21 collections and 308.012 artifacts at the level of FBiH. The total number of collections in specialized museums is 159 with 41.617 artifacts. The largest number of museum collection in specialized museums makes the publishing and literary arts with 100 collections and 20.000 artifacts.

The number of galleries in 2015 in FBiH is 19, and the number of exhibitions 237, of which 32 make a permanent exhibition, 179 several days exhibition and 26 one-day exhibition. The largest number of galleries is in the Sarajevo Canton, which has 9 galleries and 125 exhibitions.

In 2015 there were 25 theatres in FBiH, of which 6 were professional, 14 amateur, 2 children's and 3 youth theatres.

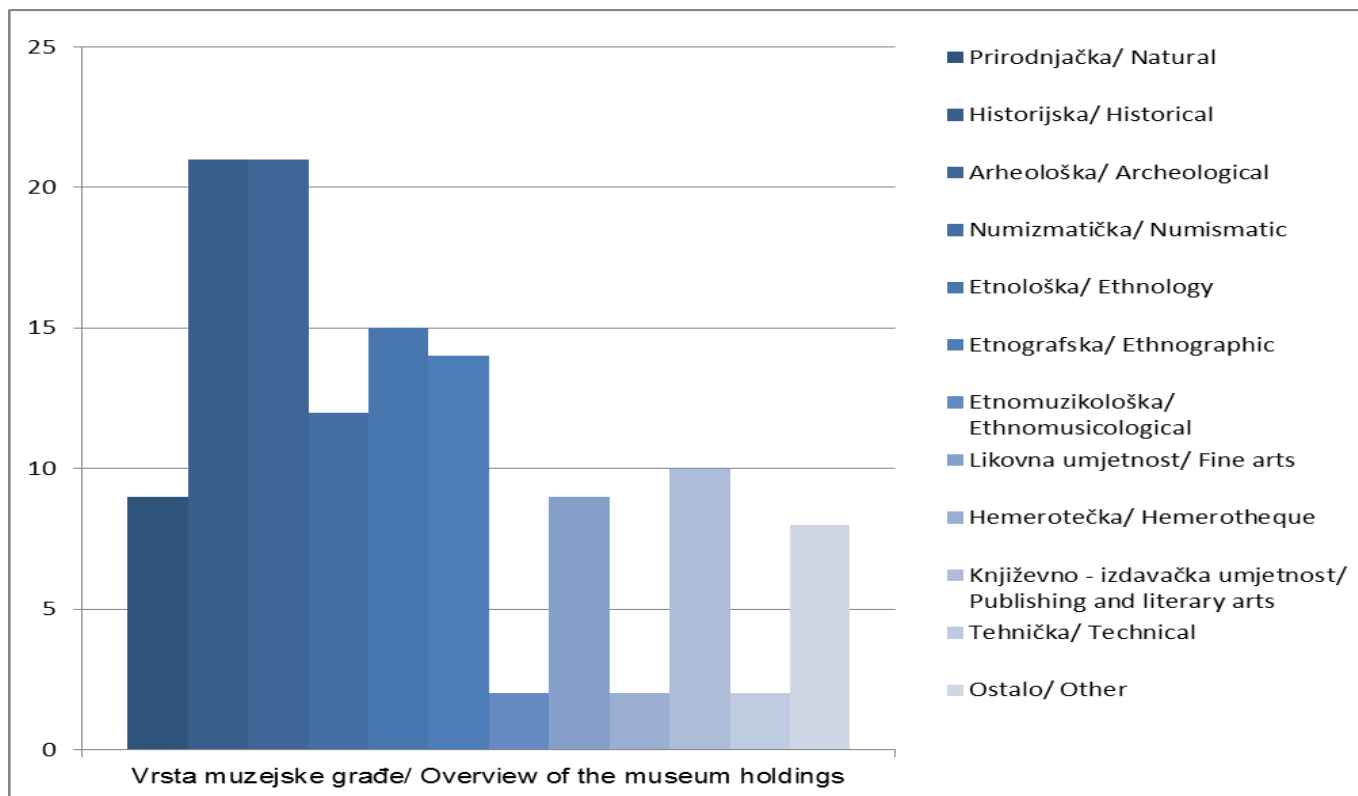
In Federation of BiH, in the year 2015 there were 162 association of citizens in the area of culture, with 9.054 members, of which 4.401 are women, or 48,61%. The cultural domain that most associations deal with is the informal education in the area of arts and culture (89 association).

1. MUZEJI I MUZEJSKE ZBIRKE
MUSEUM AND MUSEUM COLLECTION

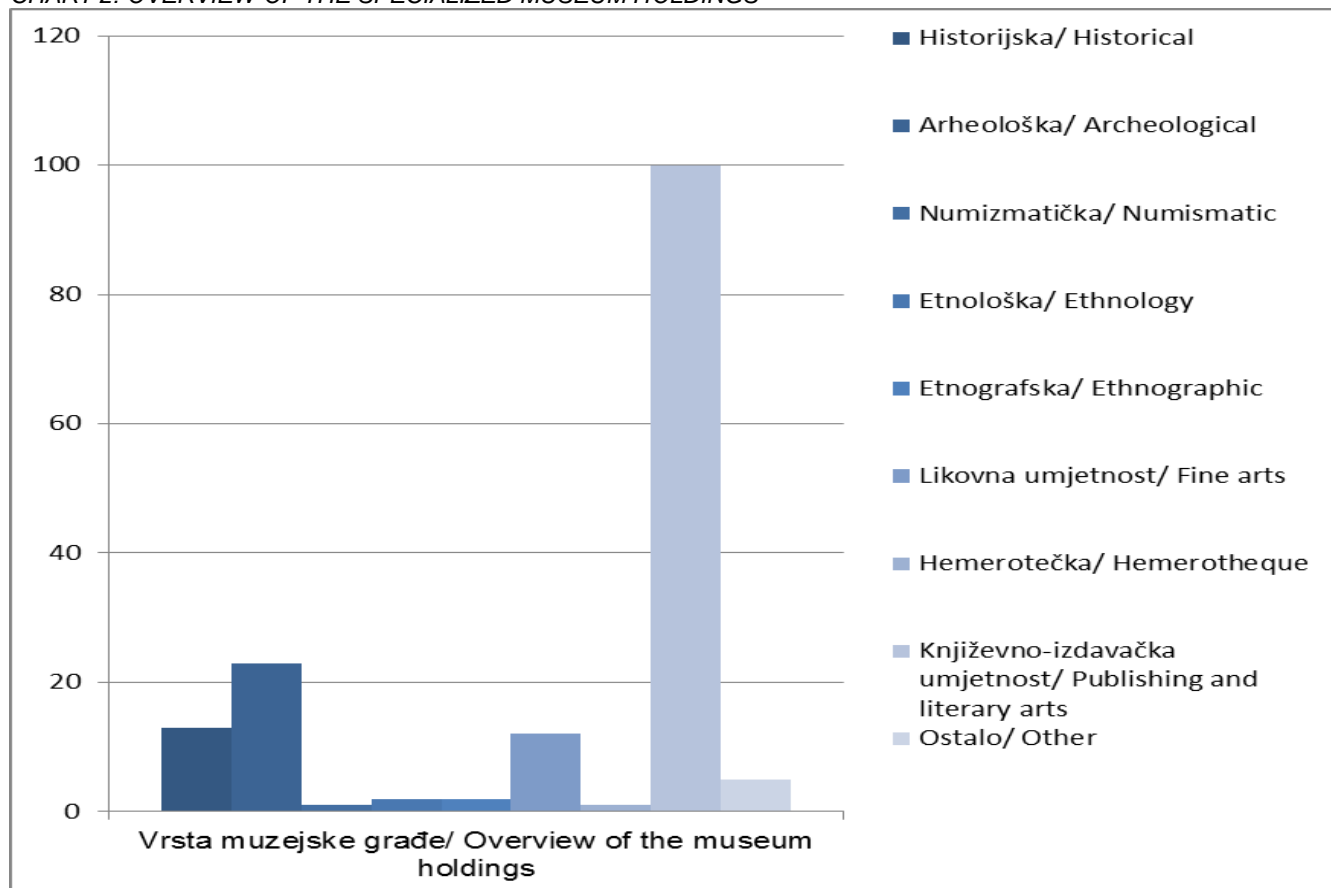
Prethodni podaci
Previous data

Vrsta muzejske građe	Muzeji opće namjene General purpose museums	Specijalizirani muzeji Specialized museums	Overview of the museum holdings
FEDERACIJA BiH			FEDERATION OF BiH
Broj muzeja	14	9	Number of museums
Ukupan broj zbirki	125	159	Total number of collections
Ukupan broj predmeta	1.658.811	41.617	Total number of artifacts
PRIRODNJAČKA			NATURAL
Broj zbirki	9	-	Number of collections
Broj predmeta	791.239	-	Number of artifacts
HISTORIJSKA			HISTORICAL
Broj zbirki	21	13	Number of collections
Broj predmeta	424.971	5.476	Number of artifacts
ARHEOLOŠKA			ARCHEOLOGICAL
Broj zbirki	21	23	Number of collections
Broj predmeta	308.012	510	Number of artifacts
NUMIZMATIČKA			NUMISMATIC
Broj zbirki	12	1	Number of collections
Broj predmeta	34.606	30	Number of artifacts
ETNOLOŠKA			ETHNOLOGY
Broj zbirki	15	2	Number of collections
Broj predmeta	28.271	2	Number of artifacts
ETNOGRAFSKA			ETHNOGRAPHIC
Broj zbirki	14	2	Number of collections
Broj predmeta	4.502	322	Number of artifacts
ETNOMUZIKOLOŠKA			ETHNOMUSICOLOGICAL
Broj zbirki	2	-	Number of collections
Broj predmeta	110	-	Number of artifacts
LIKOVNA UMJETNOST			FINE ARTS
Broj zbirki	9	12	Number of collections
Broj predmeta	9.679	6.203	Number of artifacts
HEMEROTEČKA			HEMEROTHEQUE
Broj zbirki	2	1	Number of collections
Broj predmeta	710	16	Number of artifacts
KNJIŽEVNO-IZDAVAČKA UMJETNOST			PUBLISHING AND LITERARY ARTS
Broj zbirki	10	100	Number of collections
Broj predmeta	5.197	20.000	Number of artifacts
TEHNIČKA			TECHNICAL
Broj zbirki	2	-	Number of collections
Broj predmeta	20	-	Number of artifacts
OSTALO			OTHER
Broj zbirki	8	5	Number of collections
Broj predmeta	51.494	9.058	Number of artifacts

GRAFIKON 1: VRSTA MUZEJSKE GRAĐE U MUZEJIMA OPĆE NAMJENE
CHART 1: OVERVIEW OF THE GENERAL MUSEUM HOLDINGS

GRAFIKON 2: VRSTE MUZEJSKE GRAĐE U SPECIJALIZIRANIM MUZEJIMA
CHART 2: OVERVIEW OF THE SPECIALIZED MUSEUM HOLDINGS

2. BIBLIOTEKE, ČITAONICE, ZAPOSLENI, KNJIŽNA I NEKNJIŽNA GRAĐA U 2015. GODINI

NUMBER OF LIBRARIES, READING ROOMS, EMPLOYEES, PROCESSED MATERIALS AND NON-BOOK LIBRARY HOLDINGS

Prethodni podaci

Previous data

KANTONI CANTONS	Broj Biblioteka Number of Libraries	Čitaonice Reading rooms		Zaposleni Employees		Obrađena knjižna građa Processed materials		Neknjižna građa Non-book library holdings
		broj čita- onica Number of reading rooms	broj sjedala Number of seats	ukupno Total	žene Female	broj naslova Number of titles	broj primjeraka Number of copies	
FEDERACIJA BiH FEDERATION OF BiH	762	453	9.874	1.402	1.032	2.614.399	7.902.717	95.498
UNSKO-SANSKI	94	56	829	140	92	177.213	639.704	5.868
KANTON POSAVSKI	15	8	62	15	9	25.242	84.962	558
TUZLANSKI	127	88	3.040	251	175	508.246	1.333.017	13.300
ZENIČKO-DOBOJSKI	116	68	1.357	222	168	542.867	1.305.435	9.113
BOSANSKO-PODRINJSKI	12	4	60	16	12	30.265	98.299	150
SREDNJOBOSANSKI	98	45	641	184	140	248.598	641.674	6.317
HERCEGOVAČKO - NERETVANSKI	101	53	915	162	134	262.143	720.346	5.062
ZAPADNOHERCEGOVAČKI	36	9	101	42	36	90.816	212.542	633
KANTON SARAJEVO	138	110	2.730	336	245	672.332	2.706.371	54.231
KANTON 10	25	12	139	34	21	56.677	160.367	266

3. ARHIVI, ARHIVSKI FONDOVI I ZBIRKE, POSJETIOCI, KORISNICI, ZAPOSLENI PREMA SPOLU

ARCHIVES, ARCHIVE FONDS AND COLLECTIONS, VISITORS, USERS, EMPLOYEES BY SEX

Prethodni podaci

Previous data

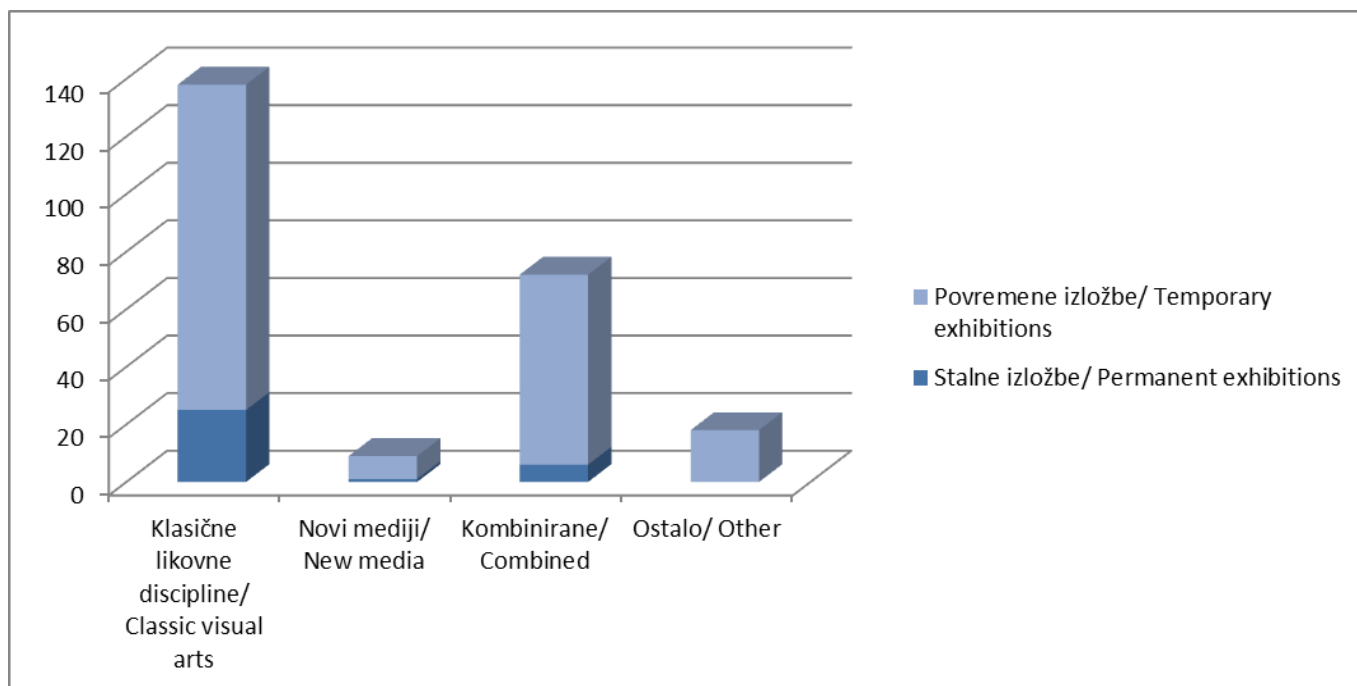
KANTONI CANTONS	Broj arhiva Number of archives	Arhivski fondovi i zbirke Archive fonds and collections			Broj posjetioca arhiva Number of visitors	Broj korisnika Number of users			Broj zaposlenih Number of employees	
		svega All	sređeno Sorted	nesređeno Unsorted		svega All	domaći Local users	strani Foreign users	svega All	žene Female
FEDERACIJA BiH FEDERATION OF BiH	9	2.653	2.153	500	8.331	2.627	2.545	82	117	71
UNSKO-SANSKI	1	549	432	117	675	675	643	32	13	8
TUZLANSKI	1	37	37	-	3.050	561	560	1	12	9
BOSANSKO-PODRINJSKI	1	55	50	5	2	1
SREDNJOBOSANSKI	1	505	481	24	1.382	678	678	-	10	8
HERCEGOVAČKO- NERETVANSKI	1	264	258	6	300	400	400	-	13	8
ZAPADNOHERCEGOVAČKI	1	53	52	1	800	6	3
KANTON SARAJEVO	3	1.190	843	347	2.124	313	264	49	61	34

4. GALERIJE I IZLOŽBE
GALLERIES AND EXHIBITS

Prethodni podaci
Previous data

KANTONI CANTONS	Broj galerija Number of galleries	Vrsta izložbe							
		Stalne izložbe				Povremene izložbe			
		klasične likovne discipline Classic visual arts	novi mediji New media	kombini- rane Com- bined	ostalo Other	klasične likovne discipline Classic visual arts	novi mediji New media	kombini- rane Com- bined	ostalo Other
FEDERACIJA BiH FEDERATION OF BiH	19	25	1	6	-	113	8	66	18
UNSKO-SANSKI	1	1	-	-	-	10	-	2	-
TUZLANSKI	1	3	-	2	-	10	-	8	7
BOSANSKO - PODRINJSKI	1	-	-	-	-	4	-	4	-
HERCEGOVAČKO- NERETVANSKI	3	1	-	-	-	27	-	9	3
ZAPADNO- HERCEGOVAČKI	1	2	-	-	-	7	-	1	-
KANTON SARAJEVO	9	15	-	3	-	55	4	40	8
KANTON 10	3	3	1	1	-	-	4	2	-

GRAFIKON 3: GALERIJE I IZLOŽBE
CHART 3: GALLERIES AND EXHIBITS

5. ORKESTRI, ANSAMBLI, HOROVI, KONCERTI I POSJETITELJI
ORCHESTRAS, ENSEMBLES, CHOIRS, CONCERTS AND ATTENDANCE

Prethodni podaci
Previous data

KANTONI CANTONS	Broj orkestara Number of orchestras	Koncerti Concerts	Posjetitelji Attendance	Broj ansambala Number of ensembles	Koncerti Concerts	Posjetitelji Attendance	Broj horova Number of choirs	Koncerti Concerts	Posjetitelji Attendance
UNSKO-SANSKI	2	30	4.150	1	29	3.850	3	20	8.500
KANTON POSAVSKI	-	-	-	1	5	1.650	1	5	1.650
TUZLANSKI	2	18	2.500	4	107	10.600	3	50	5.600
ZENIČKO-DOBOJSKI	2	37	12.500	-	-	-	4	64	22.600
BOSANSKO-PODRINJSKI	1	39	16.000	1	9	3.000	2	48	19.000
SREDNJOBOSANSKI	2	114	17.600	3	103	12.750	5	133	20.550
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI	6	82	35.200	9	96	33.700	6	69	27.000
KANTON SARAJEVO	4	100	31.090	2	37	9.667	4	93	12.717
KANTON 10	1	11	11.000	-	-	-	-	-	-

6. FESTIVALI, VRSTE FESTIVALA, UČESNICI, POSJETITELJI I ORGANIZACIJSKA TIJELA
FESTIVALS, TYPES, PARTICIPANTS, VISITORS AND ORGANIZATIONAL BODIES

Prethodni podaci
Previous data

KANTONI CANTONS	Broj festivala Number of festivals	Vrsta festivala Festival type									Ukupan broj učesnika Total number of participants		Broj posjetitelja Number of visitors		Broj organizacijskih tijela Number of organisational bodies
		Film- ski <i>Film</i>	Pozo- rišni <i>Theatre</i>	Liko- vna kolo- nija <i>Art colony</i>	Muzi- čki <i>Musi- cal</i>	Liter- arni <i>Lite- rary</i>	Fokl- orni <i>Folk</i>	Fotog- rafski <i>Photo</i>	Audio- vizuelni <i>Audio- visual</i>	Multid- iscipli- narni <i>Multid- iscipli- nary</i>	svega All	žene Female	svega All	žene Female	
		FEDERACIJA BiH <i>FEDERATION OF BiH</i>	79	6	15	4	19	5	5	-	-	25	15.380	7.842	
UNSKO-SANSKI	4	-	1	-	2	-	1	-	-	-	1.299	771	10.900	7.172	6
KANTON POSAVSKI	4	-	-	-	1	-	1	-	-	2	2.049	1.248	12.250	8.220	8
TUZLANSKI	11	1	3	3	1	-	-	-	-	3	897	247	34.310	16.700	39
ZENIČKO - DOBOJSKI	8	1	3	-	2	-	-	-	-	2	956	480	20.858	11.070	13
BOSANSKO-PODRINJSKI	4	-	-	-	1	-	-	-	-	3	1.415	902	21.015	11.630	11
SREDNJOBOSANSKI	14	-	3	-	3	-	2	-	-	6	2.761	1.269	67.673	36.120	18
HERCEGOVAČKO- NERETVANSKI	14	2	2	-	3	2	1	-	-	4	2.462	1.349	36.188	20.829	40
ZAPADNOHERCEGOVAČKI	3	1	-	-	-	1	-	-	-	1	285	111	11.000	5.500	5
KANTON SARAJEVO	13	1	3	1	3	2	-	-	-	3	2.882	1.275	110.368	68.736	19
KANTON 10	4	-	-	-	3	-	-	-	-	1	374	190	11.550	5.850	7

7. KULTURNO UMJETNIČKA DRUŠTVA, UMJETNIČKE PRIREDBE I IZLOŽBE, UČEŠĆE NA FESTIVALIMA – SMOTRAMA
 CULTURAL SOCIETY, ARTISTIC EVENTS AND EXHIBITIONS, PARTICIPATION ON FESTIVALS - REVIEWS

Prethodni podaci
 Previous data

KANTONI CANTONS	Broj KUD Number of CS	Umjetničke priredbe i izložbe Artistic events and exhibitions						Radio i TV emisije (u satima) Radio and TV shows (hours)	Učešće na festivalima- smotrama Participation on festivals- reviews
		svega All	pozorišne predstave Theatre plays	koncerti Concerts	mješovite priredbe Combined events	prikaz običaja na sceni Staged presentation of customs	izložbe Exhibits		
FEDERACIJA BIH FEDERATION OF BIH	174	2.162	51	438	1.079	541	53	97,49	1.147
UNSKO-SANSKI	24	208	-	24	110	72	2	2,67	156
KANTON POSAVSKI	4	8	-	-	8	-	-	-	4
TUZLANSKI	23	272	3	24	183	39	23	11,50	137
ZENIČKO - DOBOJSKI	19	186	3	39	48	89	7	7,22	158
BOSANSKO-PODRINJSKI	2	29	-	7	9	13	-	-	4
SREDNJOBOSANSKI	18	200	9	34	134	16	7	0,82	122
HERCEGOVAČKO- NERETVANSKI	31	454	21	67	242	122	2	6,58	217
ZAPADNOHERCEGOVAČKI	29	320	6	131	60	118	5	21,00	132
KANTON SARAJEVO	13	412	9	106	243	47	7	45,20	166
KANTON 10	11	73	-	6	42	25	-	2,50	51

8. ZAVODI ZA ZAŠTITU KULTURNOG I PRIRODNOG NASLIJEĐA, BROJ KULTURNIH I PRIRODNIH DOBARA KAO I SEPARATA
 CULTURAL AND NATURAL HERITAGE PROTECTION INSTITUTES, NUMBER OF CULTURAL ASSETS, NATURAL HERITAGE
 AND HERITAGE PROTECTION STUDIES

Prethodni podaci
 Previous data

KANTONI CANTONS	Broj zavoda Number of institutes	Broj kulturnih dobara Number of cultural assets		Broj registriranih prirodnih dobara Number of registered natural heritage assets	Separati zaštite naslijeđa u oblasti prostornog i urbanističkog planiranja Heritage protection studies within the area of spatial and urban planning
		nepokretna Immovable	pokretna Movable		
FEDERACIJA BIH FEDERATION OF BIH	10	6.185	585	513	28
UNSKO-SANSKI	1	730	8	5	4
TUZLANSKI	1	14	3	4	-
SREDNJOBOSANSKI	2	2.031	195	21	-
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI	3	1.590	-	1	-
KANTON SARAJEVO	3	1.820	379	482	24

9. TV STANICE/POSTAJE, PREDAJNICI, REPETITORI, EMITIRANI PROGRAM I BROJ ZAPOSLENIH

TV STATIONS, TRANSMITTERS, REPETITORS, TRANSMITTED PROGRAMME, AND NUMBER OF EMPLOYEES

Prethodni podaci

Previous data

KANTONI CANTONS	Broj stanica/ postaja Number of stations	Broj TV pre- dajnika Number of transmit- ters	Televi- zijski repetitori Number of TV repeaters	Broj zaposlenih Number of employees		Ukupno emitirani program (u minutama) Transmitted programme (in minutes)	Zaposleni Radio postaja i TV postaja koje imaju zajedničke službe Staff of joint services for Radio and TV stations	
				svega All	žene Female		Ukupno Total	Žene Female
UNSKO-SANSKI	3	8	4	64	23	987.890	36	21
TUZLANSKI	5	9	-	35	23	1.769.400	129	47
ZENIČKO-DOBOJSKI	8	4	4	52	19	3.021.280	33	20
BOSANSKO-PODRINJSKI	1	2	3	19	6	359.820	31	12
SREDNJOBOSANSKI	4	7	4	20	5	1.011.666	30	12
HERCEGOVAČKO - NERETVANSKI	2	2	2	35	16	621.754	11	5
KANTON SARAJEVO	13	86	287	1.115	504	6.489.650	985	361

10. RADIO- STANICE, PREDAJNICI, JAČINA ODAŠILJAČA, EMITIRANI PROGRAM, BROJ ZAPOSLENIH

RADIO-STATIONS, TRANSMITTERS, RADIATED POWER, TRANSMITTED PROGRAMMES, EMPLOYEES

Prethodni podaci

Previous data

KANTONI CANTONS	Broj stanica/ postaja Number of stations	Broj radiopre- dajnika Number of radio tran- smitters	Jačina odašiljača u W Radiated power W	Broj zaposlenih Number of employees		Ukupno emitirani program (u minutama) Transmitted programme (in minutes)
				svega All	žene Female	
UNSKO-SANSKI	9	13	49.215	79	38	4.186.593
KANTON POSAVSKI	3	4	2.800	13	2	1.162.800
TUZLANSKI	15	36	20.779	69	28	7.147.890
ZENIČKO-DOBOJSKI	13	16	20.152	42	18	6.526.200
BOSANSKO-PODRINJSKI	2	4	3.000	10	4	525.600
SREDNJOBOSANSKI	8	12	5.549	40	19	3.419.730
HERCEGOVAČKO - NERETVANSKI	10	19	7.953	70	31	4.532.820
ZAPADNOHERCEGOVAČKI	5	10	8.000	29	12	2.586.240
KANTON SARAJEVO	13	70	1.269.507	212	112	6.416.700
KANTON 10	5	18	13.637	35	15	2.586.240

11. KINA, PREDSTAVE, POSJETITELJI I ZAPOSLENI
MOVIES, PERFORMANCES, ATTENDANCE AND EMPLOYEES

Prethodni podaci

Previous data

KANTONI CANTONS	Kina Movies	Predstave Number of performance			Posjetitelji Attendance			Zaposleni Employees		
		svega All	domaćih filmova Domestic films	stranih/ inozem. filmova Foreign films	svega All	žene Female	po jed- noj pre- dstavi Per per- formance	svega All	žene Female	kino- ope- rateri opera- tor
FEDERACIJA BIH <i>FEDERATION OF BIH</i>	16	25.571	151	25.420	618.426	316.515	24	103	48	32
UNSKO - SANSKI	1	6.780	28	6.752	52.278	27.185	8	6	3	1
TUZLANSKI	4	1.166	8	1.158	57.572	24.859	49	7	3	2
ZENIČKO-DOBOJSKI	1	2.667	21	2.646 ¹⁾	67.504	30.328	25	10	6	2
BOSANSKO - PODRINJSKI	1	12	2	10	700	360	58	4	2	1
SREDNJOBOSANSKI	1	617	10	607	3.194	1.536	5	1	1	-
HERCEGOVAČKO - NERETVANSKI	2	8.010	12	7.998	154.678	61.860	19	15	5	5
ZAPADNO- HERCEGOVAČKI	1	87	10	77	830	420	10	4	1	-
KANTON SARAJEVO	4	6.149	57	6.092 ²⁾	281.391	169.825	46	55	27	20
KANTON 10	1	83	3	80	279	142	3	1	-	1

¹⁾Od toga: 2 projekcije se odnose na domaće filmove u koprodukciji sa inozemstvom

¹⁾ Of which: 2 projections related to domestic films in co-production with foreign countries

²⁾Od toga: 10 projekcija se odnose na domaće filmove u koprodukciji sa inozemstvom

²⁾ Of which: 10 projections related to domestic films in co-production with foreign countries

12. PROIZVODNJA, UVOZ/IZVOZ I PROMET FILMOVA, BROJ ZAPOSLENIH
PRODUCTION, IMPORT AND EXPORT OF FILMS, NUMBER OF EMPLOYEES

Prethodni podaci

Previous data

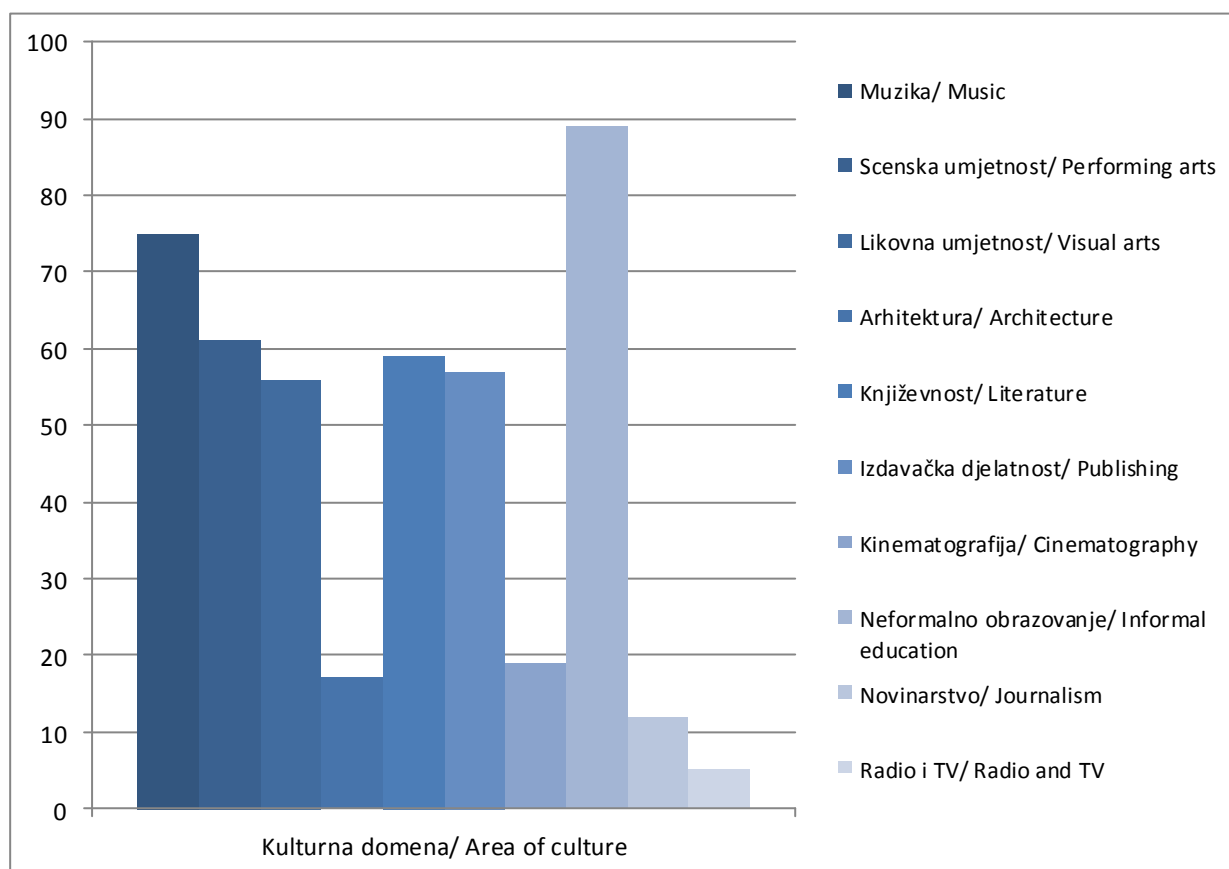
KANTONI CANTONS	Broj subjekata Number of subjects	Broj zaposlenih Number of employees		Proizvodnja filmova Production of films		Uvoz i izvoz filmova Import and export of films				Promet (distribucija) filmova Trade (distribution) of films	
		svega All	žene Female	dugomet- ražni Feature movies	kratkomet- ražni Short films	uvoz filmova Import of films		izvoz filmova Export of films		otkupljena prava za prikazivanje Purchased rights of screening films in BiH	prodana prava za prikazivanje Sold rights for further screening of films in BiH
						dugomet- ražni Feature movies	kratkomet- ražni Short films	dugomet- ražni Feature movies	kratkomet- ražni Short films		
FEDERACIJA BIH <i>FEDERATION OF BIH</i>	8	56	23	2	6	27	-	1	-	300	247
ZENIČKO-DOBOJSKI	3	39	17	-	4	27	-	-	-	90	242
ZAPADNO- HERCEGOVAČKI	2	8	1	2	2	-	-	1	-	-	-
KANTON SARAJEVO	3	9	5	-	-	-	-	-	-	210	5

13. UDRUŽENJA GRAĐANA U OBLASTI KULTURE
ASSOCIATION OF CITIZENS IN THE AREA OF CULTURE

Prethodni podaci
Previous data

KANTONI CANTONS	Broj udruženja Number of associations	Kulturna domena Area of culture										Članovi Members	
		muzika Music	scenska umjetnost Performing arts	likovna umjetnost Visual arts	arhitek- tura Architec- ture	knjiže- vnost Literature	izdavačka djelatnost Publish- ing	kinema- tografija Cinema- tography	neformalno obrazovanje Informal education	novin- arstvo Journ- alism	radio i TV Radio and TV	svega All	žene Female
FEDERACIJA BIH <i>FEDERATION OF BIH</i>	162	75	61	56	17	59	57	19	89	12	5	9.054	4.401
UNSKO-SANSKI	6	1	-	-	1	1	1	1	3	1	-	107	58
KANTON POSAVSKI	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	83	66
TUZLANSKI	7	2	2	1	1	1	2	-	4	-	-	196	121
ZENIČKO-DOBOJSKI	14	9	5	5	3	5	4	2	7	2	2	962	468
BOSANSKO-PODRINJSKI	3	2	2	1	1	1	1	1	2	1	-	133	74
SREDNJOBOSANSKI	23	13	10	6	-	10	10	-	12	1	-	2.262	1.180
HERCEGOVAČKO - NERETVANSKI	19	12	11	11	2	10	8	3	11	1	-	958	360
ZAPADNOHERCEGOVAČKI	18	5	6	6	2	11	7	2	10	3	-	350	178
KANTON SARAJEVO	63	25	20	24	6	18	24	10	36	3	3	3.565	1.704
KANTON 10	8	5	5	2	1	2	-	-	4	-	-	438	192

GRAFIKON 4: UDRUŽENJA GRAĐANA U OBLASTI KULTURE
CHART 4: ASSOCIATION OF CITIZENS IN THE AREA OF CULTURE

14. CENTRI ZA KULTURU, AKTIVNOSTI CENTARA, BROJ POSJETILACA I ZAPOSLENIH PREMA SPOLU
CULTURAL CENTRES, ACTIVITY OF CENTRES, NUMBER OF VISITORS AND EMPLOYEES BY SEX

Prethodni podaci

Previous data

KANTONI CANTONS	Broj centara Number of centres	Aktivnosti centara Activity of centres							Broj posjetilaca Number of visitors		Zaposleni Employees	
		Svega All	izložbena Exhibit	pozorišna Theatre	književna Literary	kinemato grafska Cinemat- ography related	muzička/ muzičko scenska Musical/ Musical and theatrical	ostalo Other	svega All	žene Female	svega All	žene Female
FEDERACIJA BiH FEDERATION OF BiH	52	2.866	280	510	301	501	474	800	458.110	260.463	404	185
UNSKO-SANSKI	7	345	34	40	71	76	58	66	32.255	18.476	59	29
POSAVSKI	2	67	2	13	8	25	9	10	8.800	5.465	7	3
TUZLANSKI	6	179	14	24	11	51	25	54	29.735	15.224	47	21
ZENIČKO-DOBOJSKI	7	423	31	100	35	120	56	81	49.942	27.580	48	25
BOSANSKO - PODRINJSKI	1	42	1	11	5	10	15	-	3.270	1.690	17	10
SREDNJOBOSANSKI	8	404	37	112	30	61	66	98	47.950	29.957	46	17
HERCEGOVAČKO- NERETVANSKI	9	452	64	86	66	44	109	83	86.856	52.747	76	33
KANTON SARAJEVO	7	764	80	103	62	11	118	390	175.874	93.937	84	37
KANTON 10	5	190	17	21	13	103	18	18	23.428	15.387	20	10

15. POZORIŠTA/ KAZALIŠTA, PREDSTAVE I POSJETITELJI

THEATRES, PERFORMANCES AND ATTENDANCE

Prethodni podaci

Previous data

KANTONI CANTONS	Profesionalna pozorišta/kazališta Professional and amateur theatres			Amaterska pozorišta/kazališta Amateur theatres			Pozorišta/Kazališta za djecu Children theatre			Pozorišta/Kazališta za mlade Youth theatre		
	Pozorišta/ Kazališta Number of theatres	Predstave / Number of perfor- mances	Posjetitelji Attendance	Pozorišta/ Kazališta Number of theatres	Predstave / Number of perfor- mances	Posjetitelji Attendance	Pozorišta/ Kazališta Number of theatres	Predstave / Number of perfor- mances	Posjetitelji Attendance	Pozorišta/ Kazališta Number of theatres	Predstave/ Number of perfor- mances	Posjetitelji Attendance
FEDERACIJA BiH FEDERATION OF BiH	6	626	131.235	14	250	48.099	2	361	46.448	3	209	19.030
UNSKO-SANSKI	-	-	-	1	3	1.200	-	-	-	-	-	-
POSAVSKI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TUZLANSKI	1	53	11.750	4	129	22.521	-	-	-	-	-	-
ZENIČKO-DOBOJSKI	1	256	55.000	2	14	3.150	-	-	-	-	-	-
BOSANSKO - PODRINJSKI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SREDNJOBOSANSKI	-	-	-	3	72	12.920	-	-	-	-	-	-
HERCEGOVAČKO- NERETVANSKI	2	97	15.006	1	9	1.530	2	361	46.448	1	63	2.660
KANTON SARAJEVO	2	220	49.479	1	13	5.600	-	-	-	2	146	16.370
KANTON 10	-	-	-	2	10	1.178	-	-	-	-	-	-

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori podataka

Podaci o radu subjekata prema djelatnostima iz oblasti kulture su rezultat agregiranja podataka, uporedivih godišnjih istraživanja koja provodi Federalni zavod za statistiku.

Obuhvatnost podataka

Podaci o subjektima iz oblasti kulture i njihovim aktivnostima, odnose se na kalendarsku godinu.

Definicije

Muzej je stalna neprofitabilna ustanova u službi društva, koja se bavi sistematskim prikupljanjem, čuvanjem, naučnom obradom, objavljivanjem i izlaganjem (ekspozicijom) kulturnog i prirodnog naslijeđa (baštine), a koja je otvorena javnosti s ciljem proučavanja, dokumentiranja, obrazovanja, zabave i interaktivne komunikacije.

Osnovne funkcije muzeja su: prikupljanje, čuvanje, izlaganje, naučno proučavanje, objavljivanje i animacija.

Muzejska zbirka je skup muzejskih predmeta, sistematski sakupljenih tokom određenog vremena i sa određenog prostora.

Muzejsku djelatnost obavljaju: muzeji, memorijalni muzeji, spomen-područja koja se bave muzejskom djelatnošću, muzeji na otvorenom, muzejske spomen-kuće, pinakoteke, gliptoteke i sl.

Muzejski zbirni fond je skup muzejskih zbirki.

Stalna postavka je javno izlaganje muzejskih predmeta i jedan od osnovnih oblika komunikacije muzeja.

Muzeji opće namjene imaju više tematski različitih zbirki, koje se odnose na uže ili šire područje - mjesto, grad, entitet.

Posebni / specijalizirani muzeji prikupljaju građu određene vrste i mogu biti:

- društveno-historijski
- prirodnjački
- ekonomsko-tehnički
- umjetnički

Umjetničke galerije koje imaju muzejsku građu smatraju se muzejima.

Arhiv je ustanova u kojoj se trajno čuva, stručno obrađuje i daje na korištenje arhivska građa.

Opći arhiv je ustanova/preduzeće koja obavlja arhivsku djelatnost na javnoj arhivskoj građi iz svih društvenih oblasti.

Specijalni/specijalizirani arhiv je ustanova/preduzeće ili organizaciona jedinica (u sastavu), koja obavlja arhivsku djelatnost na arhivskoj građi određenog tvorca ili određene grane djelatnosti (diplomatski, vojni, univerzitetski, pozorišni i sl.).

Privatni arhiv je ustanova/preduzeće koje obavlja arhivsku djelatnost a osnivač mu je pravno ili fizičko lice.

Zbirka - skup dokumenata različite provenijencije prema temama, vrstama, dokumenata i sl.

NOTES ON METHODOLOGY

Source of data

Data on the operations of subjects in the field of culture are result of aggregating data from comparable annual survey which are conducted by Federal Institute for Statistics of Federation of BiH.

Data coverage

Data on cultural subjects as well as data on their activities institutions refer to a calendar year.

Definitions

Museum is a non-profit, permanent institution in the service of society, open to the public, which acquires, conserves, researches, communicates and exhibits the cultural and natural heritage for the purposes of study, documenting, education and enjoyment.

Basic museum functions are: collecting, conserving, exhibiting, researching/studying, publication and entertaining.

Museum collection is a set of objects systematically collected during a certain period of time and from a specific area.

Museum activities are performed by: museums, memorial museums, memorial areas with museum functions, open space museums, memorial houses with museum functions, pinakothèques, glyptothèques, etc.

Cumulative museum holdings fund is a set of museum collections.

Permanent exhibitions represents public exhibiting of museum artifacts and represents the basic form of communication used by museums.

Museums of general purpose consist of several thematically diverse collections related to a closer or wider area- locality, town, entity.

Special/specialized museums collect the specific type of holdings and can be:

- socio-historical museums,
- museums of nature,
- museums of economy and technology,
- museums of arts.

Art galleries having museum holdings in their possession are also classified as museums.

Archive is an institution where archival holdings are being permanently stored, professionally processed and available for use.

General archive is an institution/company performing archival activity with respect to public archival holdings.

Special/specialized archive is an institution/company or an organizational unit (within an organization) performing archival activity with respect to archival holdings of a specific creator or a specific branch of activity (diplomatic, military, university, theatre, etc.).

Private archive is an institution/company performing archival activity and founded by a legal or natural person.

Collection – a collection of documents of different provenance organized by subject, document types, etc.

Arhivska građa - pisani, crtani, štampani, fotografisani, filmovani, tonografisani izvorni ili reprodukovani materijal od posebnog značaja za istoriju, kulturu i druge društvene potrebe, koji je nastao radom vladinih organa i organizacija, društveno - političkih organizacija i njihovih organa, građanskih pravnih lica i pojedinaca, bez obzira gdje je i kada nastao i da li se nalazi u ustanovama zaštite ili van njih.

Galerija je prostor u kojem su izložena umjetnička djela. Pod pojmom umjetničko djelo ovdje podrazumijevamo djela likovne umjetnosti. U galerijama se obično izlažu slike ali i skulpture, fotografije, ilustracije, instalacije i djela primijenjene umjetnosti.

Filharmonija ili simfonijski orkestri su muzički sastavi profesionalnih muzičara koji izvode simfonijski i koncertni program. Organizacijski mogu biti samostalni ili u sastavu neke druge ustanove.

Profesionalni orkestri su sastavi profesionalnih muzičara koji izvode simfonijski i koncertni program (umjetnička muzička djela). Organizacijski mogu biti samostalni ili u sastavu neke druge ustanove.

Ansambli mogu biti gudački, duvački, džez, rok, itd. U džez ansablama su obično uključeni duvački instrumenti: saksofoni, trube, tromboni i sl., nešto od pratećih instrumenata kao električna gitara, klavir i sl., zatim bas gitara ili kontrabas, kao i bubnjevi odnosno neki drugi instrument iz grupe udaraljki. U rok ansablama koji se obično nazivaju rok bendovi uvijek su zastupljene gitare, klavijature (sintisajzer i sl.), te ritam sekcija koju čine bas gitara i bubnjevi.

Muzički ansambl je grupa ljudi koji izvode instrumentalnu ili vokalnu muziku. U svakom muzičkom stilu različite norme su razvijene za veličine i sastave različitih ansambala, kao i za repertoar pjesama ili muzičkih djela koje ti ansambli izvode.

Festival je događaj koji se odvija u više dana na jednom ili više pozornica/mjesta uz mnoge dodatne sadržaje. Po svom karakteru može biti muzički, filmski, literarni, likovni, itd.

Profesionalno pozorište koje ima više stalnih scena (posebno izdvojenih, kao i malu scenu) na kojima profesionalni ansambl daje pozorišne predstave ispunit će zaseban obrazac za svaku izdvojenu scenu. Ukoliko se na jednoj sceni daje više vrsta djela (drama, opera i balet), tu scenu treba smatrati jednim pozorištem.

Profesionalno pozorište za djecu je pozorište koje redovito daje predstave za djecu.

Profesionalno pozorište za mlade je pozorište koje redovito daje predstave za mlade.

Amaterskim pozorištem smatra se pozorište u čijem su ansamblu pretežno glumci amateri, a organizaciono je samostalno ili u sastavu kulturno-umjetničkog društva, doma kulture ili druge ustanove - preduzeća.

Festival folklor je scenski prikaz folklor na sceni s pratećim programima folklornih umjetnosti, koji traje najmanje 3 dana uzastopno i u kojem sudjeluju najmanje 3 skupine iz 3 različite države (osim države-domaćina) po odabiru krovnih udruga folklor iz tih država.

Smotra folklor predstavlja zajednički scenski nastup svih društava određenog nivoa (općina, kantona, entiteta, država, uz obavezno praćenje svih nastupa od strane tima stručnjaka, organiziran okrugli stol, gdje zapisnike stručnog kolegija krovna organizacija koristi za

Archival holdings – written, drawn, printed, photographed, filmed, sound recorded material, whether original or reproduced, having particular significance for the history, culture and other social needs. Generated by the work of government entities and organizations, socio-political organizations and their bodies, civil legal entities and individuals, regardless of the place and time it was generated and the fact whether it is placed within institutions of protection or outside of them.

Gallery refers to space with exhibited works of art. The work of art is, for this purpose, defined as visual art works. Galleries are usually used to exhibit paintings but also sculptures, photos, illustrations, art installations and applied arts works.

Philharmonics or symphonic orchestras are musical groups consisting of professional musicians performing symphonic or concert program. In terms of organization, they can be orchestras operating separately or can be part of another institution.

Professional orchestras are groups of professional musicians performing symphonic or concert programs (musical works of art). In terms of organization, they can be orchestras operating separately or can be part of another institution.

Ensembles can be string, brass, jazz, rock ensembles, etc. Jazz ensembles usually include brass instruments: saxophones, trumpets, trombones, etc., some of the accompanying instruments such as electric guitars, pianos, bass guitar or bass as well as drums or some other percussion instrument. Rock ensembles – usually called rock bands always have guitars, keyboards (synthesizers, etc.) and the rhythm section consisting of bass guitar and drums.

Musical ensemble is a group of people performing instrumental or vocal music. Different standards have been developed in each music style in terms of size and participants as well as to the repertoire of songs or pieces of music these ensembles perform.

Festival is an event taking place during several days at a single or at the several stages/locations with many additional contents. In terms of its features, it can be a musical festival, film festival, literary or visual arts festival.

Professional theatres with several permanent theatre stages (set apart, as well as a small stage) used by a professional troupe to present theatre plays are to fill a separate form for each of its separate stages (scenes). If one stage is used for several types of plays (drama, opera, ballet) such a stage should be considered as a single theatre.

Professional children theatre is a theatre providing regular plays for children.

Professional youth theatre is a theatre providing regular plays for youth.

Amateur theatre is a theatre with a troupe consisting primarily of amateur actors, and can be an individual entity or can exist as a part of a cultural association, cultural centre or another institution – company.

Folklore festival is a stage presentation of folklore, accompanied by additional folk arts programs, lasting for at least three days in a row and having at least three groups participating, from three different countries (with the exception of the host country) selected by umbrella folklore associations from these countries.

Folklore show is a joint stage performance by all societies of certain level (municipalities, cantons, entities, countries, with a jury of experts evaluating all the performances, with an organized round

praćenje rada društava i selekciju programa i društava za nastupe na smotrama višeg nivoa (s općinskog na kantonalni itd.).

Druge manifestacije, revijalne smotre i koncerti su sve druge manifestacije koje nemaju obavezu pozivanja svih društava iz okruženja, ili (festivali) iz određenih država po odlukama njihovih tijela, i nemaju timove stručnjaka, niti organizuju okrugli stol.

Kulturna dobra mogu biti nepokretna i pokretna.

Prema fizičkim, umjetničkim, kulturnim, naučnim i historijskim svojstvima, **nepokretna kulturna dobra** su:

- spomenici kulture
- prostorne kulturno-historijske cjeline
- arheološka nalazišta
- znamenita mjesta.

Pokretna kulturna dobra su:

- umjetnička djela i historijski predmeti
- arhivska građa
- filmska građa
- stara i rijetka knjiga.

Prirodno dobro

Zaštićena prirodna dobra – prirodne vrijednosti proglašene zaštićenim od strane tijela utvrđenog zakonom i upisane u registar zaštićenih prirodnih dobara, a odnose se na zaštitne kategorije (zaštićena prirodna područja, nacionalne parkove, spomenike prirode, područja upravljanja staništem, zaštićene pejzaže, zaštićena područja za upravljanje resursima), uključujući i vodene površine koje su u njihovom sastavu, zaštićene minerale i fosile, te zaštićene vrste biljaka, gljiva i životinja, uključujući mrtve primjerke divljih vrsta, njihove dijelove i derivate, zaštićene na temelju Zakona o zaštiti prirode, posebnih zakona i međunarodnih ugovora čija je zemlja potpisnica i Bosna i Hercegovina.

Separat zaštite naslijeđa u oblasti prostornog i urbanističkog planiranja - elaborat koji predstavlja informaciono-dokumentacionu osnovu za izradu dokumenata prostornog uređenja, a sadrži relevantne informacije o kulturno-historijskom i prirodnom naslijeđu i smjernice za njegovo korištenje, zaštitu i očuvanje; Segment dokumenta prostornog uređenja, koji predstavlja zaokruženu cjelinu i sadrži relevantne informacije o kulturno-historijskom i prirodnom naslijeđu u obuhvatu dokumenta i smjernice za njegovo korišćenje, zaštitu i očuvanje.

Vlastiti program – označava programske segmente koji se sastoje od vlastite produkcije, koprodukcije i kupljenih/nabavljenih programa.

Vlastita produkcija – označava programske segmente koje je korisnik dozvole u potpunosti proizveo sam, uz pomoć svojih materijalnih i ljudskih resursa, ili koji su proizvedeni od strane nezavisne produkcijske kuće po narudžbi i na račun korisnika dozvole.

Koprodukcija – označava programske segmente u čijoj je produkciji dijelom učestvovao korisnik dozvole sa svojim materijalnim i ljudskim resursima.

Kupljeni/nabavljeni program – označava programske segmente za koje korisnik dozvole ima osigurana prava na emitovanje i radiodifuziju.

Reemitovani program – označava program koji jedna rtv-stanica emituje u radiodifuziji, a druga rtv-stanica ga u isto vrijeme u potpunosti preuzima u svrhu emitovanja u radiodifuziji.

Razmijenjeni program – označava dijelove programa koji razmjenjuju dvije ili više rtv-stanica.

table – the minutes from the expert collegiums are used by the umbrella organization to monitor the operations of societies and the selection of programs and societies for the higher level of events (municipal to cantonal, etc.).

Other events, shows and concerts, refer to all other events where there is no obligation to invite all the societies from the surrounding area or (when it comes to festivals) from certain countries according to the decisions made by their bodies. These do not have teams of experts and no round tables are being organized.

Cultural asset (property) may be immovable and movable.

According to their physical, artistic, cultural, scientific and historical features, the **immovable cultural assets** may be classified into following categories:

- monuments of culture,
- spatial cultural and historical entities,
- archaeological sites,
- landmark places.

Movable cultural assets refer to:

- works of art and historical objects,
- archival holdings,
- film materials,
- old and rare books.

Natural assets

Protected natural assets – natural assets that were proclaimed as protected by a relevant body defined by law and recorded within the registry of natural assets, refer to categories protected (strict nature reserve and wilderness areas, national parks, natural monuments, habitat(species management areas, protected landscapes, protected area with sustainable use of natural resources), including the water surfaces that belong to these, protected minerals and fossils, protected sorts of plants, animals and mushrooms, including the dead samples of endangered species, their parts and derivatives, protected based on the Law on the Protection of Nature, special laws and international agreements Bosnia and Herzegovina is a member to.

Heritage protection study within the area of spatial and urban planning- a study presenting an information and documentation foundations for the development of the spatial planning documents, containing relevant information on cultural and historical and natural heritage and the guidelines for its use, protection and safeguarding; a segment of a spatial planning document representing a completed unit and containing relevant information on cultural and historical and natural heritage and the guidelines for its use, protection and safeguarding.

Own programs (originals) – refers to the segments of the program consisting of own production, co-production and purchased/procured programs.

Own production – refers to the segments of program that the licence user fully produced on its own, with the help of its own material and human resources or those that were produced by an independent production company by order and for account of a licence user.

Co-production – refers to the segments of program that were produced with a partial participation of the material and human resources of the license user.

Purchased/procured programs – refers to the segments of the program for which the license user has secured the rights of broadcasting.

Rebroadcasted program – refer to a program broadcasted by one rado and TV station while another radio and TV station is taking it fully and simultaneously over in order to rebroadcast it.

Exchanged program – refers to part of the program exchanged among two or more radio and TV stations.

Dugometražni je svaki film koji može da služi kao osnovni program jedne projekcije, tj. najmanje dužine trajanja 60 minuta.

Kratkometražni je svaki film dužine trajanja do 60 minuta.

Kinom - se smatra sala ili otvoreni prostor opremljen uređajima za javno prikazivanje filmova. Kina mogu raditi kao samostalni subjekti ili u sastavu preduzeća za prikazivanje filmova, kulturno-obrazovnih ustanova, škola i drugih institucija.

Dugometražni je svaki film koji može da služi kao osnovni program jedne projekcije, tj. najmanje dužine trajanja 60 minuta.

Kratkometražni je svaki film dužine trajanja do 60 minuta.

Domaće kinematografsko djelo je kinematografsko djelo koje ispunjava sljedeće uslove:

- da je kinematografsko djelo proizveo domaći producent samostalno ili u saradnji sa jednim ili više domaćih ili inozemnih koproducenta,
- da je osoba koja se bavi djelatnošću proizvodnje, distribucije, javnog prikazivanja i iznajmljivanja kinematografskih djela registrovana za obavljanje kinematografske djelatnosti,
- da su većina članova autorskog dijela ekipe državljani Bosne i Hercegovine,
- da je tematika kinematografskog djela iz kulturnog prostora Bosne i Hercegovine, ili
- da je kinematografsko djelo proizvedeno u koprodukciji sa inozemnim koproducentom u skladu sa odredbama Evropske konvencije o filmskoj koprodukciji.

Promet kinematografskog djela obuhvaća:

- otkup, prodaju, distribuciju i poddistribuciju domaćeg kinematografskog djela,
- otkup, prodaju, distribuciju i poddistribuciju inozemnog kinematografskog djela,
- presnimavanje,
- umnožavanje,
- iznajmljivanje i
- javno prikazivanje kinematografskog djela.

Centri za kulturu su ustanove koje se bave djelatnošću organizacije predstava, kino-prikazivačkom djelatnošću, organizacijom koncerata, izložbi itd.

Feature film – refers to every film that can be used as the basic program of a single screening, i.e. it should be at least 60 minutes long.

Short film – refers to films shorter than 60 minutes.

Cinema – refers to a room or an open space equipped with devices for public screening of films. Cinemas may operate as individual organizations or as parts of companies for screening of films, cultural and educational institutions, schools and other institutions.

Feature film - refers to every film that can be used as the basic program of a single screening, i.e. it should be at least 60 minutes long.

Short film - refers to films shorter than 60 minutes.

Domestic cinematographic work refers to a cinematographic work meeting the following requirements:

- That the cinematographic work was produced by a domestic (national) producer on its own or in cooperation with one or several domestic or foreign co-producers,
- That the person engaged in production, distribution, public screening and renting of the cinematographic works is registered for such an activity,
- That the majority of members of the team of authors are citizens of Bosnia and Herzegovina,
- That the theme of the cinematographic work falls within the Bosnia and Herzegovina's cultural space.
- That the cinematographic work has been produced in co-production with a foreign co-producer in line with the European Convention on Cinematographic Co-Production.

Trade in cinematographic works includes:

- Purchase, sale, distribution and sub – distribution of domestic cinematographic works,
- Purchase, sale, distribution and sub – distribution of foreign cinematographic works,
- Copying,
- Duplicating,
- Renting and
- Public screening of the cinematographic works.

Cultural Centres include institutions engaged in organizing of plays and performances, movie screenings, organization of concerts, exhibitions, etc.

ZNAKOVI

- nema pojave
... ne raspolaže se podatkom
0 podatak je manji od 0,5 upotrebijene jedinice mjere
Ø prosjek
1) oznaka za napomenu
* ispravljen podatak

SYMBOLS

- no entry
... data not available
0 value is less than 0.5 units of measure used
Ø average
1) footnote
* corrected data

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Dr Emir Kremić, direktor
Person responsible: Emir Kremić, PhD, Director General

Saopćenje pripremili: Hajrudin Alić i Alma Hodo
Prepared by: Hajrudin Alić and Alma Hodo

Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor
Users are kindly requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet